

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm Vnicvm eodem in 6. Clerici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

nonicè factam ab Episcopo, ad officia Ecclesiastica relictis secularibus negotiationibus non accesserit, incorrigibilis appareat, ut proinde saltem quoad facultates suas Magistratui seculari subiectus esse debeat; quæ simili ratione non pauci DD. tradunt, si Clericus in sacris ter monitus ab Episcopo, ut deleat animam iniquam, quæ dimisso habitu Clericali assumpsit, non paruerit, ipso facto privari eum omni Clericali privilegio, etiam fori, prout docui *lib. 1. tra. 5. p. 2. c. 5. n. 3.*

Pertinet autem dispositio hujus Capituli ad bona tantum, quæ sunt propria, seu patrimonialia Clericorum, sicut bene notat *Suar. de censuris. disp. 22. q. 1. n. 17. Gl. his v. suis facultatibus.* ubi ait non propterea, quod Prælati e. g. officijs sacris neglectis, negotiationibus se immiscet, & à superiore suo ter monitus, desistere non vult, Ecclesiæ facultatibus præjudicium generari, quia delictum personæ non debet in Ecclesiæ detrimentum redundare *reg. 76. in 6.* Sed non rectè, ut arbitror, hinc infert *Abb. n. 10.* Si Prælati ex bonis Ecclesiæ negotiationem, illicitam sibi, exerceat, non obligari ad solvendum vectigal, & alia tributa, nam hoc ex isto c. non colligitur, & contrarium significatur in c. *Quamquam 4. de Censibus in 6.* Vide, quæ docui *lib. 4. tra. 9. c. 6. n. 9. v. deinde.*

3 Notandum tertio: Licet Clerici privilegia clericalia per spontaneam pactionem seu renunciationem amittere non possint *c. si diligenti 12. de foro competente c. Coniungit 36. de sententia excommunicationis,* tamen per delictum ex Canonis dispositione privilegia amittere possunt. Ita *Gl. his v. Cum factis,* & constat ex c. *unico hoc tit. in 6.*

4 Notandum quartò: Si Clerici, quod his temporibus frequenter accidit in Germania nostra, à dominis secularibus ad exactiones, & tributa adversus Ecclesiasticam immunitatem cogantur, Ecclesia sive Ecclesiastici Prælati ipsos defendere debent, videlicet per censuras, aliòsque concessos

modos; ita per sensum contrarium sumitur ex hoc cap. & tradit *Gl. recepta hic. in fine casus* addens, id bene notandum esse; & habet hæc doctrina locum, sive exactiones fiant in Bonis Ecclesiæ, sive in Bonis ipsorum Clericorum proprijs, seu patrimonialibus, uti apertè ex hoc c. colligitur, & admonet *Gl. v. suis facultatibus Abb. n. 4. Imola. n. 2. & dixi de hoc cit. tract. 9. c. 6. n. 9.*

CAPITVLVM VNICVM eodem in 6.

Clerici.

PARAPHRASIS.

Si Clericus Clericalis Ordinis dignitati ad eò detrahat, ut ioculatorem, aut histrionem in publico agat, eamque ignominiosam artem anni spatio exerceat, ipso iure omni clericali privilegio privatus existit; idemque sentiendum, si tempore breviori exercuit, postquam ter à Superiore monitus, respicere neglexerit.

SUMMARIUM.

1. Clericatus est dignitas, latè sumendo hoc nomen.
2. Histriones, mimi, & qui has artes publicè exercent, infames sunt.
3. Et irregularitatem incurrunt.
4. Et, si de gradentur, privilegia clericalia amittunt.
5. Ita ut ex probabiliore sententia cum ejusmodi Clerico deposito, nec Episcopus post emendationem dispensare possit.

Notandum primò: Clericatus est dignitas latè accipiendo hoc vocabulum, nam Clerici ratione Ordinis sui honoratioribus & eminentioribus sunt Laicis. *c. ult. dist. 4. junctè Gl. V. dignitas.*

Notandum secundò: Histriones & mimi, qui videlicet artem hanc in publico exercent, infames sunt, *L. 2. §. ait prator. & L. 4. ff. de ijs, qui notantur infamia.*

B 3

Di-

Dicitur autem exercere artem, non qui semel tantum actum egit, sed qui iterato, sicuti hic notat Anchoranus & Francus n. 3. quod vocabula signantia exercitium artis aut officij non verificentur ex uno actu.

3 Corollarium. Qui artem histrionis aut jocolatoris exercet, irregularitatem incurrit, quia omnes, qui Jure Civili infames reputantur, Jure etiam Canonico infames, & idem irregulares sunt, sicuti docui *lib. I tra. 5. p. 5. c. 4. n. 2.*

4 Veruntamen non idem statim, quod Clericus irregularis efficitur, etiam Clericalia privilegia perdit, nisi insuper degradetur; quare hæc est specialis pœna Clericis quibuscunque inflicta, ut si per annum continuum artem jocolatoriam publicè exercent, vel breviori tempore, si post trinam Prælati monitionem non respuerint, ipso jure depositionem, & privationem omnium Clericalium privilegiorum incurrant: opus tamen est, ad hujus pœnæ executionem, declaratione Judicis Ecclesiastici, sicuti docui *cit. tra. 5. p. 3. c. 5.*

Similis pœna privationis ac veluti degradationis ipso jure lata est in *Clement. 1. hoc tit.* adversus Clericos conjugatos, imò etiam non conjugatos, habitum tamen laicali incedentes, si lanionum, aut macelliariorum, vel tabernariorum officium publicè exercent, & teritiò nominatim moniti, ut desistant, non

obtemperaverint; opus tamen est trips distinctâ monitione, ita ut non sufficiat in hoc casu una pro trina, teste *Gl. recepta in cit. Clement. v. 3. Suar. de censuris disput. 22. l. 1. n. 16.*

Sed dubium est, an cum ejusmodi Clerico deposito, & privato, Episcopus post pœnitentiam, & emendationem dispensare possit. Affirmat Joan. And. Anchoranus, Dominicus, & Francus in fine hujus cap. Sed arbitror negandum, quia hæc esset quadam restitutio in integrum collata personæ, quæ per universales Canones privata, & abjecta est: talem autem restitutionem facere, ad principem solum pertinet, qui est Papa. Confirmatur primò: generalis regula est, quod inferior non possit dispensare, aut relaxare in rebus pœnis Ecclesiasticis, jure universali inflictis, nisi ipsi expressè concessum sit; quæ causa est, ut Episcopi non possint dispensare in suspensionibus, quæ meræ pœnæ sunt, atque irregularitatibus, præterquam, si proveniant ex delicto occulto, & non deducto ad forum contentiosum ex cœssione Tridentini *sess. 24. c. 6. de reformatione.* Vide, quæ dixi *cit. tra. 5. p. 3. c. 4. n. 2. & p. 5. c. 9. Suar. de censuris disput. 41. sect. 2.* Confirmatur secundo: restitutio ista Clerici privati fiet cum præjudicio potestatis secularis, cui in Clericum ita privatum & degradatum jus acquisitum fuit, ergo non nisi à summo Pontifice fieri debet.

TITULUS II.

DE COHABITATIONE CLERICORUM ET MULIERUM.

CAPITVLVM I.

Inhibendum.

PARAPHRASIS.

Nemo Sacerdotum faminam, de qua suspicio sceleris esse possit, apud se retine-

re debet, aded quidem, ut nec matrem, amitam, vel sororem, cujusmodi personas conjunctas alioquin Canones permittunt, Sacerdoti liceat secum habere, si suspicio ac periculum mali subsit, quandoquidem instigante diabolo